

מבנה של ספר שופטים

חלק ב: פרקים י"ז-כ"א	חלק א': פרקים ב-ט"ז
<p>בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיֶּשֶׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה (יז:)</p> <p>פסל מיכה וכיבוש דן (י"ז-י"ח) פילגש בגבעה (י"ט-כ"א)</p>	<p>וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי אֶת הָרַע בְּעֵינֵי ה'... (ב:יא) וַיָּקָם ה' שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם... (ב:טז)</p> <p>עַתְנִיאל בן קנז אהוד בן גרא שמגר בן ענת דבורה אשת לפידות וברק בן אבינועם גדעון בן יואש אבימלך תולע בן פועה יאיר הגלעדי יפתח הגלעדי אבצן מבית לחם אילון הזבולוני עבדון בן הלל שמשון</p>

מבנה חלק ב': (מבנה כיאסטי)
<p>(יז: ו) בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיֶּשֶׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה :</p> <p>(יח: א) בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שָׁבַט הַדְּנִי מִבְּקֶשׁ לוֹ נַחֲלָה לְשֶׁבֶת כִּי לֹא נָפְלָה לוֹ עַד הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה :</p> <p>(יט: א) וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אִין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי אִישׁ לְוִי גֵר בְּיַרְכְּתֵי הַר אֶפְרַיִם וַיִּקַּח לוֹ אִשָּׁה פִּלְגֶשׁ מִבֵּית לַחֵם יְהוּדָה :</p> <p>(כא: כה) בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיֶּשֶׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה :</p>

שמות פ"ב - לידת משה	שופטים פי"ז - איש הלוי
<p>(כב) וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גֹרְשָׁם כִּי אָמַר גֵר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה : פ</p> <p>(א) וַיֵּלֶד אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי :</p> <p>(כא) וַיּוֹאֵל מֹשֶׁה לְשֶׁבֶת אֶת הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת צִפְרָה בְּתוּלָתוֹ לְמִשָּׁה :</p> <p>ע"פ המדרש: אל תקרב הלם (שמי' ג:ה) מה זה בידך (שמי' ד:ב) ואתה פה עמד עמדי (דבי' ה:כז)</p>	<p>(ז) וַיְהִי נַעַר מִבֵּית לַחֵם יְהוּדָה מִמְּשֻׁפְּחַת יְהוּדָה וְהוּא לְוִי וְהוּא גֵר שָׁם</p> <p>(ח) וַיֵּלֶד הָאִישׁ מִהָעִיר מִבֵּית לַחֵם יְהוּדָה לְגוֹר בְּאֶשְׁרַיִם יִמְצֵא</p> <p>(יא) וַיּוֹאֵל הַלְוִי לְשֶׁבֶת אֶת הָאִישׁ וַיְהִי הַנַּעַר לוֹ כְּאֶחָד מִבְּנָיו</p> <p>(יח: ג) ...וַיִּסְוּרוּ שָׁם וַיֹּאמְרוּ לוֹ : מִי הֵבִיאָךְ הַלֵּם וּמָה אֶתָּה עֹשֶׂה בְּזֶה וּמָה לָךְ פֶּה :</p>

נחלת דן

3. חזקוני שם

(כב) יזנק מן הבשן יצא ויטרוף טרף ולפי שבשן מקום אריות וחיות רעות מדמה אותו לאריה.

4. רש"י

יזנק מן הבשן - כתרגומו שהיה הירדן יוצא מחלקו ממערת פמייאס והיא לשם שהיא בחלקו של דן, שנאמר (יהושע יט, מז) וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן וַיִּזְנוּקוּ וּקִילוּחוּ מִן הַבֶּשֶׂן.

דבר אחר מה זינוק זה יוצא ממקום אחד ונחלק לשני מקומות, כך שבטו של דן נטלו חלק בשני מקומות. תחלה נטלו בצפונית מערבית עקרון וסביבותיה, ולא ספקו להם ובאו ונלחמו עם לשם שהיא פמייאס והיא בצפונית מזרחית, שהרי הירדן יוצא ממערת פמייאס והוא במזרחה של ארץ ישראל ובא מהצפון לדרום וכלה בקצה ים המלח, שהוא במזרח יהודה, שנטל בדרומה של ארץ ישראל, כמו שמפורש בספר יהושע, והוא שנאמר (שם יט, מז) וַיִּצְא גְבוּל בְּנֵי דָן מִהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי דָן וַיִּלְחְמוּ עִם לָשֶׁם וְגו', יצא גבולם מכל אותו הרוח שהתחילו לנחול בו:

5. רש"ר הירש

התמונה גור אריה יזנק מן - הבשן מציירת את דן כאריה מזנק ששני טלפיו פשוטים לשני כיוונים, ובזינוק אחד לוכד שני דברים הרחוקים זה מזה. הבשן הוא סביבה הררית בצפון - מזרח בקירבת לשם שנכבשה על ידי דן. דן כבש נחלה בבת אחת בצפון - מזרח ובדרום - מערב.

6. רד"ק בראשית לד לך יד:

וירדף עד דן - על שם סופו, כי כשכתב משה רבינו זה לא נקרא עדיין כן, אלא לשם היה נקרא וכשכבשוהו בני דן קראו לו דן בשם דן אביהם. ואפשר שהיה מקום אחד נקרא באותם הימים דן:

שבת	מצב ההתנחלות (שופ' פ"א)
יהודה	(יט) וַיְהִי ה' אֶת יְהוּדָה וַיִּרְשׂ אֶת הַהָר הַזֶּה כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת יֹשְׁבֵי הָעֵמֶק כִּי רָכַב בְּרִזְל לָהֶם:
בנימין	(כא) וְאֶת הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְנֵי בְנֵימִן וַיֹּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת בְּנֵי בְנֵימִן בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
מנשה	(כז) וְלֹא הוֹרִישׁ מְנַשֶׁה אֶת בֵּית ... וַיּוֹאֵל הַכְּנַעֲנִי לְשֵׁבֶת בְּאַרְץ הַזֹּאת: (כח) וַיְהִי כִי חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיִּשָׁם אֶת הַכְּנַעֲנִי לְמַס וְהוֹרִישׁ לֹא הוֹרִישׁוּ:
אפרים	(כט) וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ אֶת הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּנִזְר וַיֹּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ בְּנִזְר:
זבולון	(ל) זְבֻלוֹן לֹא הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי קֶטְרוֹן וְאֶת יוֹשְׁבֵי נְהַל וַיֹּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיְהִי לְמַס:
אשר	(לא) אֲשֶׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי עֵכוֹ וְאֶת יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת אַחְלָב וְאֶת אַכְזִיב וְאֶת חִלְבָּה וְאֶת אֶפְיִק וְאֶת רַחֲב: (לב) וַיֹּשֶׁב הָאֲשֻׁרִי בְּקִרְבּ הַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוּ:
נפתלי	(לג) נַפְתָּלִי לֹא הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי בֵית שֹׁמֶשׁ וְאֶת יוֹשְׁבֵי בֵית עֲנַת וַיֹּשֶׁב בְּקִרְבּ הַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וַיֹּשְׁבֵי בֵית שֹׁמֶשׁ וּבֵית עֲנַת הָיוּ לָהֶם לְמַס:
דן	(לד) וַיִּלְחְצוּ הָאֲמֹרִי אֶת בְּנֵי דָן הַהָרָה כִּי לֹא נָתְנוּ לָרֶדֶת לְעַמֶּק: (לה) וַיּוֹאֵל הָאֲמֹרִי לְשֵׁבֶת בְּהַר חֵרֶס בְּאֵילוֹן וּבְשַׁעֲלָבִים וַתִּכְבַּד יָד בֵּית יוֹסֵף וַיְהִי לְמַס: (לו) וּגְבוּל הָאֲמֹרִי מִמַּעַלָּה עַקְרָבִים מִהַסְּלַע וּמִמַּעַלָּה:

1. דברים פרק לג:כב

וילדן אמר דן גור אריה יזנק מן הבשן:

2. ר' אבן עזרא שם

(כב) יזנק - אין לו חבר במקרא, והטעם: דמהו בגבורתו לגור אריה כאשר ידלג מהר בשן:

שילה ופסל מיכה

איש הישר בעיניו יעשה

7. רד"ק שופ' יז:

(ו) איש הישר בעיניו יעשה - אמר זה לפי שעשה מיכה הפסל ולא היה מי שימחה בידו כי אין מלך ושופט בימים ההם:

8. רלב"ג שופ' יז:

(ו) אין מלך בישראל וגוי - וסיפר זה כי אולי היה זה סבה להעשות זה הפסל ולזה ראוי שנאמר שזה היה אחר המלך שהיה מונע אותם מזה אם הוא חי והוא יהושע לפי מה שאחשוב שהזהיר ישראל על זה כדי לבער ע"ג כי גם עלי שהיה נכבד מכל אשר לפניו מהשופטים לא בערו בימיו הבעלים והעשתרות עד שבא שמואל ובערם כמו שמספר בספר שמואל ולזה ארך עליו פסל מיכה עד מות עלי כמו שיבא אחר זה...

Sanhedrin 103b

Why did they not include Micah? — Because his bread was available to travelers... It has been taught: R. Nathan said: From Gareb to Shiloah is a distance of three mils, and the smoke of the altar and that of Micah's image intermingled. The ministering angels wished to thrust Micah away, but the Holy One, blessed be He, said to them, 'Let him alone, because his bread is available for wayfarers.'

9. גמ' סנהדרין קג:

מפני מה לא מנו את מיכה (כאחד שאין לו חלק לעוה"ב)? מפני שפתו מצויה לעוברי דרכים... תניא, רבי נתן אומר: מגרב לשילה שלשה מילין, והיה עשן המערכה ועשן פסל מיכה מתערבין זה בזה. בקשו מלאכי השרת לדחפו, אמר להן הקדוש ברוך הוא: הניחו לו, שפתו מצויה לעוברי דרכים.